

TOELICHTING

Kenmerk
OV/8605187

ALGEMEEN

Inleiding

Dit samenwerkingsprotocol regelt op hoofdlijnen de relatie tussen het College sanering zorginstellingen (CSZ) en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). De basis voor dit protocol is artikel 17 van de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg). Dit artikel bepaalt dat de NZa afspraken maakt met onder meer het CSZ met het oog op een effectieve en efficiënte besluitvorming over de wijze van behandeling van aangelegenheden van wederzijds belang en het verzamelen van informatie ten behoeve daarvan.

Het CSZ en de NZa streven door een goede samenwerking naar vermindering van de administratieve lasten van partijen in het zorgveld. Dit samenwerkingsprotocol biedt de basis voor de samenwerking, de coördinatie, de afstemming, de informatieuitwisseling en het overleg tussen het CSZ en de NZa indien en voorzover er een gemeenschappelijk belang bestaat voor wat betreft de taakuitoefening van beide organisaties, zoals deze is neergelegd in respectievelijk de Wet toelating zorginstellingen (WTZi) en de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg).

Uitgangspunten

Bij het samenwerkingsprotocol hanteren het CSZ en de NZa de volgende uitgangspunten:

- het voorkomen van overlap van inspanningen bij de taakuitoefening van respectievelijk het CSZ en de NZa;
- het afstemmen van werkzaamheden die van belang zijn voor het CSZ en de NZa, met het oog op een doelmatige en doeltreffende taakuitoefening van beide organisaties;
- het afstemmen van werkzaamheden van het CSZ en de NZa indien en voorzover deze werkzaamheden elkaar kunnen beïnvloeden;
- het beperken van de administratieve lasten voor bij de besluitvorming van het CSZ en de NZa betrokken veldpartijen tot een verantwoord minimum;
- het voorkomen dat het CSZ en de NZa informatie vragen aan veldpartijen die een van beide al heeft en die bruikbaar is voor de ander;
- het uitwisselen van informatie en expertise voor zover van belang voor de taakuitoefening van beide organisaties

Werkzaamheden CSZ en NZa

Taken CSZ

Het CSZ heeft de volgende taken.

1. Het CSZ is op basis van de WTZi belast met het in kaart brengen van de financiële gevolgen in gevallen van sanering van zorginstellingen bij sluiting van een instelling of bij beperking van de toelating. Dit gebeurt naar aanleiding van een beschikking van de Minister van VWS. Het College kan voor de financiële gevolgen die een dergelijke sanering met zich meebrengt subsidie verlenen, op basis van een door de desbetreffende instelling ingediende liquidatiebegroting. Dientengevolge houdt het College ook toezicht op de uitvoering van het saneringsproces bij de instelling. Daarbij is van belang dat de instelling na afronding van het saneringsproces weer verder kan met een sluitende exploitatie.

2. Het CSZ heeft verder een taak op het gebied van vastgoed. Als onroerend goed niet meer gebruikt wordt voor zorgdoeleinden, moet dat gemeld worden bij het CSZ. Dan wordt gekeken of er toestemming nodig is van het CSZ. Daarbij worden de ingevolge de WTZi aangestelde gemachtigden ingeschakeld. Die zien toe op een transparante procedure bij de biedingen. Tevens wordt de waarde bepaald die voor de zorg beschikbaar moet blijven. Uitgangspunt hierbij is marktconformiteit (voor optimalisering van de opbrengsten).

3. Tenslotte heeft het CSZ nog een aantal kleinere taken. Zo kan het CSZ tijdelijk subsidie toekennen in de ambulancesector, waar een nieuwe regio indeling tot stand wordt gebracht. Verder kan de Minister van VWS het CSZ ook speciale verzoeken doen, bijvoorbeeld over het onderwerp mogelijke aansprakelijkstelling van bestuurders o.g.v. wanbeheer.

Taken NZa

De NZa heeft (voorzover van belang voor het onderhavige protocol) onder meer de volgende taken:

Op basis van de Wmg is de NZa belast met het nemen van besluiten op verzoeken van zorginstellingen tot vaststelling van een tarief. Een dergelijk tarief komt tot stand op basis van beleidsregels die eveneens door de NZa worden vastgesteld. In de meeste gevallen zullen de tarieven vastgesteld kunnen worden conform de beleidsregels. Als een instelling echter in financiële problemen verkeert door exploitatieproblemen, zal een tarief conform de beleidsregels wellicht niet toereikend zijn om die exploitatieproblemen het hoofd te bieden. In een dergelijk geval kan zo'n instelling in financiële problemen een afzonderlijk verzoek indienen bij de NZa voor vaststelling van een tarief op basis van de Beleidsregel Instellingen met financiële problemen.

Uitgangspunten van dit protocol bij taakuitoefening CSZ en NZa

Belangrijke uitgangspunten bij de samenwerking tussen het CSZ en de NZa in het kader van het onderhavige protocol betreffen onder meer:

- de wederzijdse uitwisseling van informatie betreffende onder meer de melding aan elkaar van zorginstellingen die in financiële problemen verkeren;
- het wederzijds uitwisselen van expertise en het gebruik maken van elkaars expertise wat betreft instellingen in financiële problemen;
- overleg over de analyses bij de beoordeling van instellingen die in financiële problemen verkeren.

Verder is een belangrijk uitgangspunt bij het verlenen van financiële steun aan zorginstellingen dat daarbij steeds in het oog wordt gehouden dat de desbetreffende zorginstelling op de eerste plaats zelf verantwoordelijk blijft voor een doelmatige besteding van de collectieve middelen en dat bij het oplossen van de problemen de instelling zelf ook altijd een substantiële eigen bijdrage zal moeten leveren.

Deze uitgangspunten zijn verwoord in het protocol.

Mogelijke overlap van taakuitoefening CSZ en NZa

Het protocol beoogt met name duidelijkheid te scheppen over de bevoegdheid van het CSZ dan wel de NZa bij een in financiële problemen verkerende instelling, waarbij nog onduidelijk is of de problemen zullen leiden tot sanering of beperking van de toelating (bevoegdheid CSZ) of dat de problemen voortkomen uit exploitatieproblemen (bevoegdheid NZa). Zolang daarover nog onduidelijkheid bestaat regelt het protocol dat samen wordt opgetrokken. Zodra duidelijk is wat de aard en omvang van de problemen is en dus ook duidelijk is tot de bevoegdheid van welke organisatie de betreffende casus behoort, zal de verantwoordelijkheid voor het verdere traject bij die organisatie liggen.

In veel gevallen zal ook de Minister van VWS betrokken worden bij besluiten over instellingen in financiële problemen. In het protocol is daarom op verschillende plaatsen aangegeven dat het ministerie van VWS wordt geïnformeerd.

Kenmerk
OV/8605187

Pagina
3 van 7

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

In dit artikel is de betekenis van de belangrijkste begrippen en afkortingen weergegeven.

Artikel 2

In dit artikel is vastgelegd dat de NZa en het CSZ dezelfde interpretatie zullen hanteren bij de uitleg van boekhoudkundige en andere begrippen. Het zou immers niet wenselijk zijn als de NZa en het CSZ ten aanzien van dezelfde begrippen een andere uitleg zouden hanteren. In het tweede lid is geregeld dat het CSZ en de NZa ingeval er verschil van inzicht bestaat over de uitleg van bepaalde begrippen, in overleg zullen treden over de juiste uitleg van het desbetreffende begrip.

Artikel 3

In dit artikel wordt in zijn algemeenheid vastgelegd dat CSZ en de NZa elkaar zonedig betrekken bij besluitvorming indien dat relevant is voor de uitvoering van ieders wettelijke taken. Besluiten van het CSZ betreffende de sanering van instellingen zijn van invloed op door de NZa te nemen tariefbeschikkingen. Het is daarom nodig dat de NZa tijdig en juist geïnformeerd wordt over dergelijke besluiten die het CSZ heeft genomen. Indien er bijzonderheden zijn bij de besluitvorming is het van belang dat beide partijen elkaar vroegtijdig betrekken bij eventuele problemen. Dit om problemen bij de besluitvorming in een later stadium te voorkomen.

Artikel 4

Dit artikel betreft algemene bepalingen over termijnen waarop het CSZ en de NZa elkaar de gegevens en inlichtingen over en weer leveren waarom de andere partij heeft verzocht. Naar aanleiding van een verzoek om informatie worden afspraken gemaakt over de termijn waarop de informatie geleverd zal worden. Daarbij wordt rekening gehouden met de urgentie van de benodigde gegevens voor de verzoekende partij en tevens met de mogelijkheden van de partij die de gevraagde gegevens moet leveren. Indien afgesproken termijnen niet haalbaar blijken, wordt de andere partij daarvan tijdig in kennis gesteld. Ook worden afspraken gemaakt over de wijze waarop de gevraagde gegevens en inlichtingen worden verstrekt.

Artikel 5

In artikel 5 is in het algemeen aangegeven dat het CSZ gebruik moet kunnen maken van de deskundigheid die bij de NZa aanwezig is en omgekeerd.

Artikel 6

In sommige gevallen zal meteen duidelijk zijn of het gaat om een sluitings- of saneringsbeslissing (en dus een casus waarbij het CSZ bevoegd is) of om een exploitatieprobleem waarbij financiële steun in de tariefsfeer nodig is (waarbij dus de NZa bevoegd is). In dergelijke gevallen zullen er echter soms ook raakvlakken zijn met de andere organisatie. Zo zal een besluit tot capaciteitsreductie van invloed kunnen zijn op tariefbeschikkingen van de NZa. Het is daarom van belang dat in

voorkomende gevallen beide organisaties zich vergewissen van het belang van een casus voor de andere organisatie.

Kenmerk
OV/8605187

Pagina
4 van 7

Artikel 7

In artikel 7 wordt uitgebreid ingegaan op de situatie waarbij sprake is van een instelling met problemen, maar waarbij nog onduidelijk is wat er precies met de desbetreffende instelling aan de hand is. Voordat in het kader van Wmg het onderhavige samenwerkingsprotocol werd gesloten tussen het CSZ en de NZa, bestond er een driepartijen protocol waar de Minister van VWS ook bij betrokken was. Dit kwam voort uit het feit dat casus betreffende instellingen in financiële problemen veelal in eerste instantie bij het ministerie van VWS bekend waren en er helderheid moest komen over welke organisatie bevoegd was alvorens er stappen werden gezet die niet meer terug te draaien zouden zijn. Op basis van artikel 17 van de Wmg moeten het CSZ en de NZa nu gezamenlijk afspraken in een protocol vastleggen, zonder de Minister van VWS. Dit artikel bespreekt een aantal fasen in de procedure.

Via het ministerie van VWS zou dus bekend kunnen worden dat instellingen financiële problemen hebben. Ook is het mogelijk dat dit via de media bekend wordt of via een van beide organisaties. In al deze gevallen zal bij voorbaat nog niet duidelijk zijn om wat voor soort casus het in feite gaat. Er is dan nog geen verzoek om financiële steunverlening bij de NZa binnengekomen en er is door de Minister van VWS ook nog geen sluitingsbeslissing genomen op basis waarvan het CSZ bevoegd is. Dit artikel 7 beschrijft welke procedure in dat geval wordt gevolgd door beide organisatie. Afgesproken is dat beiden elkaar in ieder geval meteen informeren via de contactpersonen. Van belang is ook dat het ministerie van VWS op de hoogte wordt gesteld van het feit dat een specifieke instelling problemen heeft.

Als er onvoldoende gegevens bekend zijn over de instelling, zullen het CSZ en de NZa gezamenlijk uit de gemachtigden van het CSZ een deskundige aanwijzen. Die zal als opdracht krijgen op onderzoek uit te gaan en een rapport van bevindingen op te stellen. Dit rapport bevat geen conclusies, maar zo mogelijk wel een antwoord op de vraag of capaciteitsreductie cq. liquidatie van de instelling geboden is dan wel exploitatiesteun om de problemen op te lossen. In het eerste geval zal het CSZ de verdere verantwoordelijkheid voor de casus dragen, in het tweede geval de NZa. Ook is het mogelijk dat wordt geconcludeerd dat er sprake zou moeten zijn van een combinatie van capaciteitsreductie en steunverlening. In dat geval zullen het CSZ en de NZa gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor het vervolgtraject dragen. Over die situatie handelt artikel 8 van het protocol.

In alle drie de gevallen zal het ministerie van VWS betrokken worden bij de casus: door het CSZ met de vraag of een traject tot een sluitingsbeslissing wordt ingegaan en door de NZa met de vraag of de Minister van mening is dat in dit geval de continuïteit van de zorg in gevaar is. Ook worden alle betrokkenen (instelling en verzekeraar) op de hoogte gebracht van de rapportage van de deskundige.

Artikel 8

In het geval dat sprake is van een casus waarin zowel capaciteitsreductie als exploitatiesteun is geboden en het CSZ en de NZa derhalve beiden bevoegdheden hebben, zal gezamenlijk worden opgetrokken, aldus artikel 8 van het protocol. De opdracht voor het onderzoek door de deskundige zal gezamenlijk worden gegeven en de rapportages die naar aanleiding van de casus worden uitgebracht, zullen ook gezamenlijk worden uitgebracht. Het CSZ en de NZa zullen gezamenlijk de

verantwoordelijkheid dragen voor het hele traject, uiteraard met in achtneming van ieders wettelijke bevoegdheden. In dit artikel wordt ook globaal beschreven hoe het traject van steunverlening bij de NZa verder zal verlopen. Daarbij zal, als de Minister heeft laten weten dat de continuïteit van de zorg in gevaar is, in eerste instantie de 'Beleidsregel instellingen met financiële problemen' maatgevend zijn. Indien de NZa op basis van die beleidsregel een voor de instelling negatief besluit zou nemen, wordt de Minister daarvan in kennis gesteld. Het is mogelijk dat de Minister desondanks toch van mening is dat de instelling geholpen moet worden omwille van de continuïteit van de zorgverlening. De NZa kan dan besluiten toch steun te verlenen onder aanvullende voorwaarden. Daarbij zal een deskundige worden ingeschakeld om toe te zien op naleving van die aanvullende voorwaarden.

Kenmerk
OV/8605187
Pagina
5 van 7

Artikel 9

De artikelen 7 tot en met 9 bevatten bepalingen over informatie-uitwisseling.

In artikel 7 lid 1 van het protocol wordt allereerst verwezen naar artikel 70 lid 1 van de Wmg. Daarin wordt bepaald dat de NZa en het CSZ elkaar die gegevens en inlichtingen verstrekken die van belang kunnen zijn voor de uitoefening van hun wettelijke taken (artikel 7 lid 2 van het protocol). De wet geeft echter wel een mogelijkheid om beperkingen te stellen aan de gegevens die de NZa mag leveren. Die beperking is te vinden in artikel 65 lid 2. Daarin wordt bepaald dat de Minister van VWS bij ministeriële regeling aangeeft welke van de in artikel 60 WMG onderscheiden categorieën van persoonsgegevens de zorgautoriteit mag verstrekken aan onder meer het CSZ ten behoeve van de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden. Bij het inwerking treden van de Wmg heeft de Minister van VWS op grond van artikel 60 een 'Tijdelijke regeling categorieën persoonsgegevens WMG' vastgesteld. Het College Bescherming Persoonsgegevens zal over deze tijdelijke regeling advies uitbrengen alvorens een definitieve regeling zal worden vastgesteld. In de Tijdelijke regeling is bepaald dat de NZa aan het CSZ ten behoeve van de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden gegevens mag verstrekken die behoren tot de categorie 'identificerende persoonsgegevens betreffende zorgaanbieders en bestuurders of medewerkers van zorgaanbieders, ziektekostenverzekeraars en rechtspersonen als bedoeld in artikel 40 Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten'.

Het derde lid van artikel 7 van het protocol is gebaseerd op artikel 67 lid 1 van de Wmg. Dat artikel bepaalt dat voor degene die op grond van de Wmg gegevens en inlichtingen ontvangt, dezelfde wettelijke voorschriften inzake geheimhouding van die gegevens en inlichtingen gelden, als voor degene die ze heeft verstrekt. De wettelijke voorschriften omtrent geheimhouding staan onder meer in artikel 2:5 van de Algemene Wet bestuursrecht. Deze algemene geheimhoudingsbepaling is gericht tot een ieder (zowel personen als instellingen) die betrokken is bij de uitvoering van de taak van een bestuursorgaan.

Het vierde lid tenslotte bepaalt dat indien WOB-verzoeken worden gedaan bij een van beide organisaties betreffende van de andere organisatie verkregen informatie, beide organisaties daarover contact hebben met elkaar.

Artikel 10

Artikel 10 is bedoeld om administratieve lasten te beperken. Deze bepaling voort uit artikel 17 lid 2 van de Wmg. Dat artikel bepaalt dat de afspraken die de NZa en het CSZ samen maken in een protocol in ieder geval inhouden dat zij aan derden geen informatie vragen indien een van de andere in artikel 17 lid 1 genoemde organisaties de

benodigde informatie kan verstrekken. Voor hun informatiebehoefte zullen beide organisaties dus eerst te rade moeten gaan bij elkaar en bij andere organisaties of zij wellicht al over de benodigde informatie beschikken, alvorens zij de zorgaanbieders of verzekeraars met hun informatievraag belasten.

Kenmerk
OV/8605187

Pagina
6 van 7

Artikel 11

Dit artikel geeft ten overvloede aan welke artikelen uit de Wmg van toepassing zijn op alle informatie-uitwisselingen tussen het CSZ en de NZa.

Artikel 12

In artikel 12 worden alle vier de situaties in het protocol beschreven waarin, uit de gemachtigden van het CSZ, deskundigen worden ingeschakeld in opdracht van de NZa of in opdracht van de NZa en het CSZ gezamenlijk. Het artikel bepaalt dat indien de opdracht aan de deskundige door beide organisaties gezamenlijk wordt verstrekt, beiden ook verantwoordelijk zijn voor de inhoud van de opdracht. In dat geval wordt door de deskundige aan beide organisaties rapport uitgebracht. Betreft het een opdracht van de NZa aan een deskundige, dan draagt de NZa de verantwoordelijkheid voor de inhoud van de opdracht. De deskundige brengt dan rapport uit aan de NZa. Aangezien de deskundige wel deel uit maakt van de groep gemachtigden van het CSZ, is in de laatste volzin van het vierde lid wel bepaald dat de rapportage ook aan het CSZ wordt verzonden.

Artikel 13

Dit artikel gaat over het overleg dat het CSZ en de NZa met elkaar voeren over zaken die beide aangaan. Bepaald is dat de Raad van Bestuur van de NZa en de Raad van Bestuur van het CSZ tenminste eenmaal per jaar op bestuurlijk niveau overleg voeren. De contactpersonen bereiden dat bestuurlijk overleg voor. In dat overleg kunnen zaken besproken worden die van belang zijn in het kader van dit protocol, maar ook andere zaken kunnen daarin aanbod komen, afhankelijk van de behoefte van beide organisaties om zaken met elkaar te bespreken. Verder vindt regelmatig ambtelijk overleg plaats en hebben de contactpersonen, zoals bedoeld in het derde lid van dit artikel, regelmatig contact met elkaar over allerlei zaken die beide organisaties aan gaan. De functie van de contactpersonen is daarbij met name het zorgdragen voor een goed werkproces, voor tijdigheid bij de vereiste afspraken en het functioneren als het aanspreekpunt binnen de organisatie voor de andere organisatie. Het vierde lid van artikel 13 voorziet in het houden van contact met het ministerie van VWS door de contactpersonen. Het laatste lid van artikel 13 bepaalt dat de NZa en het CSZ ook nadere afspraken kunnen maken over hun samenwerking en hun gezamenlijke taken. Die nadere afspraken kunnen zij gezamenlijk vastleggen in nadere werkafspraken die als bijlage bij het samenwerkingsprotocol gevoegd zullen worden.

Artikel 14

Tijdens het jaarlijkse bestuurlijk overleg zal in ieder geval de werking van het protocol geagendeerd worden: in hoeverre beide partijen tevreden zijn over de naleving van het protocol en of een van beide partijen wijzigingen in het protocol wenst aan te brengen. Ook is ieder vier jaar een evaluatie van het protocol voorzien. In onderling overleg kan het protocol verder op elk gewenst moment worden aangepast of aangevuld.

Artikel 15

Het CSZ en de NZa zijn beide overheidsorganisaties die derhalve publieke taken verrichten. De samenwerking geschiedt daarom ook met gesloten beurzen. Dat geldt in beginsel ook voor de werkzaamheden die gemachtigden van het CSZ verrichten in opdracht van de NZa. Wanneer op basis van de bepaling in het eerste lid van artikel 15 onredelijke situaties ontstaan (bijvoorbeeld doordat er in een jaar voor veel meer casus dan gebruikelijk een gemachtigde in opdracht van de NZa moet worden ingeschakeld), dan vindt overleg plaats tussen de NZa en het CSZ om tot verrekeningsafspraken te komen.

Kenmerk
OV/8605187

Pagina
7 van 7

Artikel 16

Dit artikel bevat een regeling over onvoorziene situaties. De regeling gaat er vanuit dat het CSZ en de NZa daar onderling uit zullen komen. Er is niet voorzien in de situatie dat dit niet het geval is.

Artikel 17

Voorheen bestond er een protocol over instellingen met financiële problemen tussen drie partijen: de minister van VWS, het CSZ en een van de rechtsvoorgangers van de NZa (het College tarieven gezondheidszorg). In dat protocol waren evenals in het onderhavige protocol procedureafspraken neergelegd over hoe te handelen indien problemen bij instellingen aan het licht kwamen. In dit artikel is voor de duidelijkheid bepaald dat dat protocol vervallen is. Ter beëindiging van dat protocol is het onderhavige protocol aan de Minister aangeboden, met verwijzing naar deze bepaling.

Artikelen 18 en 19

Deze artikelen betreffen het in werking treden en de publicatie van het protocol.